

CENTRE D'**E**STUDIS I
DOCUMENTACIÓ
CONTEMPORÀNIA

**[MEMÒRIA D'ACTIVITATS
DEL CEDOC 2013-2014]**

1. Què és el CEDOC?

El Centre d'Estudis i Documentació Contemporània és fruit d'un conveni de col·laboració entre la Universitat de les Illes Balears i "SA NOSTRA" Caixa de Balears, signat el 7 de juliol del 2000.

Els objectius del CEDOC són:

- a) Organitzar conferències, cursos i debats davant els reptes de la societat actual
- b) Crear i gestionar un servei de documentació i una base de dades sobre la societat contemporània de les Illes Balears.
- c) Promocionar i realitzar estudis i recerques sobre la societat contemporània
- d) Fomentar activitats interdisciplinàries entre professors, alumnes i societat en general
- e) Promoure la informació i la reflexió col·lectiva dels grans reptes dels temps presents i futurs a la societat de les Illes Balears
- f) Resoldre consultes i elaborar dictàmens per a entitats públiques que ho sol·licitin, així com per a particulars.

Des del curs 2009, i sense el suport econòmic de "SA NOSTRA" i comptant únicament amb tres alumnes col·laboradors, el CEDOC va iniciar una nova etapa destinada a seguir sent un referent en la formació dels estudiants universitaris i de la societat en general, i en posar a l'abast de tothom un conjunt de publicacions que poden ser de l'interès de tota la societat.

2. Qui som?

L'equip del CEDOC està format per:

DIRECCIÓ

Sebastià Serra Busquets

Catedràtic d'Història contemporània de la Universitat de les Illes Balears

Despatx: AC12 Segona planta de l'edifici Ramon Llull.

Tel: 971173279

SECRETARIA TÈCNICA

Antoni Vives Reus

Elisabeth Ripoll Gil

Tel. 971259758

Rafel Puigserver Pou

(Responsable de la web i de publicacions)

CONSELL EXECUTIU DEL CEDOC

Elisabeth Ripoll Gil

Antoni Vives Reus

Lourdes Melis Gomila

Rafel Puigserver Pou

Gabriel Mayol Arbona

Arnau Company Matas

COL-LABORADORS DEL CEDOC

Elena Gili Sampol

Xavier Jiménez González

ALUMNES COL-LABORADORES TIPUS B

José Antonio García Barrero (B-CEDOC001)

Lluc Munar Calafat (B-CEDOC003)

Francesc Albert Maínzer Cardell (B-CEDOC004)

Sergio Rigo Martínez (B-CEDOC005)

Elena Rocha Ripoll (B-CEDOC006)

3. La nostra difusió: web, blog i les xarxes socials

A través de la nostra web <http://cedoc.uib.cat> (o .es o .eu)

del nostre blog: <http://blogcedoc.blogspot.com.es>

i dels nostres perfils a les xarxes socials de:

Facebook (F045UIB): <https://www.facebook.com/pages/CEDOCUIB>

Twitter (T049UIB): <https://twitter.com/cedocuib>

hem donat a conèixer les nostres activitats i també ens hem fet ressò d'activitats relacionades amb les ciències humanes i socials

4. Secció Campus Obert al diari *Última Hora*

Contacto: s.serrabusquets@uib.es

Campus obert

CUESTIONES DE ACTUALIDAD DESDE LA ÓPTICA DE EXPERTOS UNIVERSITARIOS **Coordinan:** Sebastià Serra i Busquets, Antoni Vives Reus i Rafel Puigserver Pou (CEDOC-UIB)

Des de l'1 d'octubre de 2013 fins 24 de juny de 2014, va tornar publicar-se Campus Obert. Es tracta d'una col·laboració entre el CEDOC i el diari Última Hora

iniciada l'abril de 2009, on cada dimarts acostam als lectors, diferents articles amb l'objectiu d'aportar una visió de l'actualitat des de la perspectiva de professionals i de tècnics de la nostra Universitat. També hi tenen cabuda articles amb les darreres recerques fetes la nostra universitat, i explicades pels nostres professionals. Aquests articles parteixen d'una premissa clara: poder oferir una visió ràpida i amena dels temes científics, econòmics, socials, culturals, històrics, etc, es tracta d'articles sobre actualitat o darreres recerques, amb una extensió

màxima de 1.115 caràcters (espais inclosos), juntament amb un títol, acompanyada d'una fotografia relacionada amb l'article i d'una foto de l'autor o autora.

La coordinació d'aquesta publicació és a càrrec de Sebastià Serra Busquets, Antoni Vives Reus i Rafel Puigserver Pou.

Aquest curs acadèmic hem editat 108 articles de divulgació científica i de reflexió des d'una perspectiva universitària. Podeu accedir a tots els articles a través de la nostra pàgina web: http://cedoc.uib.cat/campus_obert/

5. Cicle de cinema Quatre mirades sobre problemàtica social

Cicle de cinema setmanal on es projectava una pel·lícula al campus, normalment relacionada amb algun tema d'interès científic, artístic, o social. Les pel·lícules les presentava un especialista de la matèria que es tracta i en acabar el passí hi havia una col·loqui.

Coordinació: Sebastià Serra i Xavier Jiménez

Els dimecres del 26 de març al 16 d'abril de 2014 a les 18 hores
Aula de Graus de l'edifici Ramon Llull

Recorregut històric des del punt de vista cinematogràfic sobre la història de l'Estat espanyol des de l'any 1939 fins a l'actualitat.

En aquesta edició oferirem quatre mirades enfocades cap a la crònica del retrat social de dos aspectes fonamentals com són la immigració i l'atur.

El període històric dels títols seleccionats està ambientat a la dècada dels noranta i principi del 2000.

ACTIVITAT COMPUTABLE A LES ASSIGNATURES:
(1775 L'Estat Espanyol des de 1939 fins a l'Actualitat i 20223-01 Història Contemporània d'Espanya des de 1939 fins a l'Actualitat)

Dimecres 26 de març de 2014

- *Los lunes al sol* (2001). Film que descriu el dia a dia d'una sèrie de persones a l'atur i els problemes derivats d'aquesta situació.

Dimecres 2 d'abril de 2014

- *Las cartas de Alou* (1990). Una de les primeres mirades sobre la immigració subsahariana que arribava a Espanya al començament del anys noranta.

Dimecres 9 d'abril de 2014

- *Bwana* (1996). La tranquil·litat d'una família de vacances es veu interrompuda per la trobada amb un immigrant recent arribat en barca a la costa andalusa.

Dimecres 16 d'abril de 2014

- *El efecto Iguazú* (2003). Documental que mostra la marxa dels treballadors acomiadats de l'empresa Sintel sota el nom de Campamento Esperanza.

Organització:

- Vicerectorat de Cultura, Projecció Social i Seus Universitàries
- Servei d'Activitats Culturals
- Centre d'Estudis i Documentació Contemporània (CEDOC)

Hi varen assistir una cinquantena de persones. Era una activitat gratuïta

6. I Jornades d'Història Contemporània de les Illes Balears

Universitat de les Illes Balears
Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts

CENTRE D'ESTUDIS I DOCUMENTACIÓ CONTEMPORÀNIA

Grup d'Estudi de la Cultura, la Societat i la Política al Món Contemporani
Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts

Amb el precedent del Seminari d'Història Contemporània: Recerques recents d'Història Contemporània del curs 2012/2013, se celebra de nou un cicle concentrat, aquest cop en dos dies.

4

Coordinació:

Elisabeth Ripoll Gil (doctoranda en Història de la UIB) Sebastià Serra Busquets (Catedràtic d'Història Contemporània de la UIB - Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts).

Dates:

Dijous 27 i divendres 28 de març de 2013.

Horari: De les 9 a les 15 h i de 16 a 21 hores

Durada: 22 hores.

Lloc: Sala de juntes i l'aula de Graus de l'Edifici Ramon Llull (Facultat de Filosofia i Lletres – UIB) i Seu de l'Autoritat Portuària i Far de Porto Pi.

El dijous 27 de març, la sessió de l'horabaixa va ser a l'aula 11 de l'edifici Ramon Llull

Programa de les I Jornades d'Història Contemporània de les Illes Balears

Dijous 27 de març

9h - Presentació de les Jornades d'Història Contemporània, a càrrec de Sebastià Serra Busquets i Elisabeth Ripoll Gil - Aula de Graus

9.15 h - I Bloc de presentacions - Aula de Graus

- Juan Miguel Álvarez Martínez: *El setmanari Andraitx (1920-1945). 25 anys de la vida d'un poble.*
- Pere Salas Vives: *La nació al carrer. Toponímia urbana i liberalisme a la Mallorca rural (1850-1924)*
- Khadidja Ali-Rahmani: *La moriscología: una ciencia histórica de actualidad.*
- Bartomeu Canyelles Canyelles: *Mallorca i el fenomen dels picadors durant el boom turístic (1960-1970).*
- Beatriz Marín García: *La cooperació internacional. Passat, present i futur de la ràdio comunitària: el cas de Moçambic.*
- María Antonia Puigrós Caldentey: *L'ús de la llengua catalana als mitjans de comunicació audiovisuals: una perspectiva històrica.*

11 h - Descans

11.15 h - Presentació de llibres - Aula de Graus

- Rafel Puigserver Pou, Elisabeth Ripoll Gil, Sebastià Serra Busquets: *Cultura, societat i política a la Mediterrània Contemporània. Miscel·lània d'homenatge al professor Miquel Duran.*
- Tomeu Canyelles Canyelles i Francesc Vicens Vidal: *Beatles made in Mallorca. La recepció insular de la música "beat".*
- Francesc Vicens Vidal: *El cant de la Sibil·la, patrimoni de la Humanitat.*
- Gabriel Mayol Arbona: *Les associacions de Montuïri al registre del Govern Civil (1899-1964).*
- David Ginard Feron: *Treballadors, Sindicalistes i Clandestins. Històries orals del moviment obrer.*
- Bernat Sureda Garcia i Xavier Motilla Salas: *Educació i Història: Revista de Història de l'Educació.*
- Pere Salas Vives: *Història de Pollença. Segle XX.*
- Pere Ferrer Guasp. *Contraban, corrupció i estraperlo a Mallorca (1939-1975).*

16 h - II Bloc de presentacions- Sala de Juntres

- David Ginard Feron : *La historiografia sobre la Guerra Civil a les Balears. Balanç i reptes de futur.*
- Ana Laura Garcia Montserrat: *Emigració balear a França: estat de la qüestió.*
- Carlota Vicens Pujol: *La premsa espanyola (i mallorquina) mira cap a França? Algunes consideracions a partir de la recepció d'Un hivern a Mallorca.*
- Pere Fullana Puigserver i Joan Josep Matas Pastor: *De l'Escola Normal femenina de mestres al CESAG (1872-2014)*
- Senén de la Mata: *Proyecto de Museo de la Industria de ASIMA.*

- Antoni Marimon Riutort: *La premsa satírica a Mallorca a l'època de la Restauració.*
- Juan Pedro Bover Sánchez: *La premsa i la transició a Mallorca (1975-1983).*
- César Mateu Álvaro: *Ley del Jurado de 20 de Abril de 1888 y su aplicación en Mallorca durante la Segunda República, 1931-1936.*

Divendres 28 de març

9 h - Javier Pérez de Arévalo: *Repercusiones de la 1ª Guerra Mundial en los faros de las Islas Baleares.* – A la nova seu de l'Autoritat Portuària (Moll Vell, davant del Parc de la Mar)

10.15 h- Visita al far de Porto Pí: arxiu i museu. Punt de trobada: Escola Nàutica al Dic de l'Oest

12 h - III Bloc de presentacions - Aula de Graus

- Miquel F. Oliver Trobat: Presentació de l'Institut de Recerca i Innovació Educativa (IRIE).
- José Antonio Bernad Suñer: *Les migracions al Llevant de Mallorca, 1880 – 1930.*
- Martín Bintaned Ara: *Historia comercial de la aviación y sus innovaciones en Mallorca.*
- Maria del Carmen Azpelicueta Criado: *La Catedral ¿Un recurso patrimonial viejo o un nuevo producto turístico? Comparativa entre Barcelona y Mallorca.*

6

16 h - IV Bloc de presentacions i mostra de revistes d'Història Contemporània - Aula de Graus

- Ana Gargallo Astrom: *L'opció republicana federal a la Mallorca del Sexenni Democràtic (1868-1874).*
- Nicolás J. Moragues González: *Aproximación a la figura de Alberto Bayo Giroud (1892-1967).*
- Bartomeu Pastor: *Les colònies agrícoles del segle XIX a Mallorca: legislació, evolució històrica i conseqüències socioeconòmiques.*
- Mateu Colom Palmer, Jaume Pizà Méndez, Josep Lluís Riera Moll: *Les colònies agrícoles a Mallorca del segle XIX. El cas de Gatamoix (Alcúdia).*
- Gabriel Mayol Arbona, Sebastià Serra Busquets i Antoni Vives Reus: *El projecte de recerca "Turisme cultural: anàlisi, diagnòstic i perspectives de futur": estat de la qüestió.*
- Josep Maria Figueres Artigues: *Catàleg de publicacions balears a Catalunya.*
- Arnau Company Matas: *El projecte d'investigació "Catàleg històric general de la premsa en català II. La renovació del periodisme, 1899 – 1923."*

- Antoni Marimon Riutort, Sebastià Serra Busquets, Rafel Puigserver Pou i Gabriel Mayol Arbona: *Balanç del projecte de Protecció i Projecció del Patrimoni Periodístic de les Illes Balears*.
- Elisabeth Ripoll Gil: *Les primeres associacions d'immigrants de l'Estat espanyol a Mallorca*.

Va ser una activitat gratuïta.

Es concediren 2 crèdits de lliure configuració.

Es reconegueren 10 hores de formació del professorat

Hi assistiren aproximadament unes 90 persones

Es va expedir certificats per als participants i per als assistents.

7. Cicle La Gran Guerra Cent, anys després

Celebrat del 5 al 9 de maig de 2014, a les 12 hores a la sala de Graus de la Facultat de Filosofia i Lletres

Organització:

Deganat de la Facultat de Filosofia i Lletres

Coordinació:

Centre d'Estudis i Documentació Contemporània (CEDOC)

- Gabriel Mayol Arbona,
- Elisabeth Ripoll Gil,
- Sebastià Serra Busquets

Amb la col·laboració de:

- Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts
- Departament de Ciències de la Terra
- Departament de Filologia Catalana i Lingüística General
- Departament de Filologia Espanyola, Moderna i Clàssica
- Departament de Filosofia i Treball Social

Programa:

Dilluns, 5 de maig:

- Dr. Antoni Marimon Riutort: *Els grans eixos de la I Guerra Mundial. Entre l'entusiasme i la decepció: les minories nacionals i la Gran Guerra*.
- Dr. Bernat Riutort Serra, Dr. Joaquín Miguel Valdivielso Navarro: Taula de debat *Plantejaments ideològics entorn a la Gran Guerra*.

Dimarts, 6 de maig:

- Dra. Patricia Vega Jiménez (Universidad de Costa Rica): *Fabricando la guerra. La prensa latinoamericana y la I Guerra Mundial.*
- Dr. Sebastià Serra Busquets i Gabriel Mayol Arbona: *Els impactes de la I Guerra Mundial a les Illes Balears.*

Dimecres, 7 de maig:

- Dr. Nicolau Dols Salas: Recital de poemes de Wilfred Owen (traducció de Nicolau Dols). A continuació, projecció de la pel·lícula *Regeneration* (Gilles McKinnon, 1997), a partir de la novel·la homònima de Pat Barker.

Dijous, 8 de maig:

- Dra. Francisca Lladó Pol: *L'avantguarda i la Gran Guerra.*
- Dr. Miquel Grimalt Gelabert: *Una guerra amb nous espais.*

Divendres, 9 de maig: La producció literària i el posicionament dels escriptors

- Dr. Perfecto Cuadrado Fernández
- Dr. Damià Pons Pons
- Dr. Joan Alegret Llorens: *La poesia catalana i la Gran Guerra de 1914-1918*
- Dr. Josep Servera Baño

L'activitat era gratuïta i es va expedir un certificat a la cinquantena d'assistents.

8

8. Participació en projectes d'investigació i recerca

Des dels seus inicis el CEDOC participa en les recerques que elabora el Grup d'Estudi de la Cultura, la Societat i la Política al món contemporani de la UIB. En aquest sentit, el CEDOC participa i col·labora en aquests moments en tres projectes de recerca.

Turisme Cultural a les Illes Balears: anàlisi, diagnòstic i perspectives de futur.

En el marc de la convocatòria pública per a obtenir un ajut per dur a terme un projecte de recerca de la Càtedra Melià d'Estudis Turístics, alguns dels membres de l'equip del CEDOC han participat en l'elaboració d'aquest projecte de recerca.

A partir de la realitat del turisme cultural, des del començament del segle XXI es pretén presentar un diagnòstic del moment present i unes perspectives de futur a partir de les immenses possibilitats del patrimoni natural, històric i artístic de les Illes Balears.

El projecte pretén, en primer lloc fer balanç de

la realitat actual del turisme cultural a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera establint uns mecanismes d'anàlisi comparatiu amb la resta del Mediterrani nord-occidental. A la vegada, un dels objectius és interrelacionar aquest turisme cultural amb les altres modalitats turístiques.

A partir del diagnòstic es posaria al dia l'oferta de turisme cultural en el temps present i s'oferiria una informació i una formació a les empreses i institucions responsables del turisme que ho desitgessin, sempre oferint noves vies i possibilitats a les ja existents.

Els objectius del projecte són:

1. Analitzar quines són les actuacions existents entorn al turisme cultural, tant des d'un punt de vista teòric com pràctic.
2. Conèixer exemples d'aplicació del turisme cultural fora de les Illes Balears per tal de poder transferir-los i adequar-los a l'àmbit balear.
3. Concretar els àmbits que calen ésser inclosos dins el turisme cultural, com el museístic, les galeries d'art, els monuments o el món de l'espectacle, entre d'altres.
4. Diagnosticar quins factors són beneficiaris o perjudicials per aquesta modalitat turística.
5. Col·laborar en la recerca dins l'àmbit del Campus d'Excel·lència en Turisme de la Universitat de Girona i de la UIB.
6. Col·laborar en el marc de la recerca amb *l'Istituto di Storia dell'Europa mediterranea*
7. Proposar solucions i/o alternatives entorn al turisme cultural per aconseguir integrar-lo dins l'economia terciària balear.
8. Definir actuacions concretes per fomentar aquest model turístic.
9. Participació de professionals a l'
10. Presentar un projecte de turisme cultural a l'empresariat interessat en la temàtica.
11. Presentar un projecte de turisme cultural a les institucions públiques amb les especificitats pertinents per a les oficines d'informació turística.
12. Proposar un conjunt d'accions formatives i informatives dirigides als professionals.

L'investigador responsable és Sebastià Serra Busquets